

ACC. N:R M. 13862:1-10.

Landskap: Småland Upptecknare: Tölve Olsson, Algausböda
Härad: S. Möre Berättare: Elof Lindholm, Vissefjärda
Socken: Vissefjärda Berättarens yrke: f. d. hem. ägare
Uppteckningsår: 1951 Född år 1857 i Vissefjärda

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Skjölkmshållning. s. 1-5.
Stadsresor. s. 6-10.

Lu F 75.

Skriv endast på denna sida

Mjötkehusbällning.FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

I mitt barndoms hem bodde vi ätte här, som mjötkehus morgon och afton. Det var alltid pummmummens göra. En kull kunde inte med bibelallens abstraktion befatta sig med sådant arbete. Här var en gubbe i ordhuset, som avsågs som liten konstig, som mjötkehus sina kor sjölv. Han fick också döpa öhuvudet "Snuggen".

Man mjötkehus i krogade träbyttor, från vilka mjötken silades upp i fat genom en träsil med en graniskvist i. Mjötken ställdes vanligen i ett stöp. Men de-

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Den då hade man på några ställen
gärdat byggt murade cisterner,
som man kylde mjölken i med
is, som man tog upps om vintern
och frösande i sägsprån, högar. En
av dessa stoubröder skickade mjölk
till Karlskrona. Annars såldes al-
drig mjölk. I undantagen ingick
nästan undantags löst ett virst
mått mjölk. Stundom hade den
som sålde på undantag en kr eller
två med föda och bete till.

Någon gång drack vi mjölk
blandad med risika. Annars
var den vanligaste användning-
en till bannan med rå mjölk-
gjöt. Rätt ofta varhades åloug.
Däremot var pillbuche en säll

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

synt rätt i mitt barns hus hem.

Vid kalvning bakade mor rå-
mjölks pannkaka. Sötost och ost-
kaka var ännu enbart kalas-
mat, som man inte fick smaka
så ofta.

Mor kände i en hög korgad
träkärra. Som yngling var jag
i Amerika ett par år och när jag
kom tillbaka hade vi skaffat en
bleckkärra. Den var rund och
låg väntat och drog runt med
en rev. Sådana hade också flera
av våra grannar vid den tiden.

Smöret såldes antingen i
staden (Karlskrona) eller också till
många handlare. Vi sålde omväx-
lande till två olika handlare.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Den ene bodde här i Virsefjäder
och hette Vinnerstedt, den andre
var en brude, som på sin gård i
~~Grä~~ Girsbo satt upp en liten affri-
men den uppskötte snart. Det var-
liga priset var 16 skilling per skil-
pund. Då smöret skulle säljas,
rullades det antingen i runda
vullar, som kallades "tillingar",
eller också i små byttor för olika
vikt. Senare fick vi särskilda bil-
formar. De pengarna, som kom
in för smöret fick man behålla
som sin egen kassa, liksom vad
hon fick in på ägg, och för det
kunde hon köpa sig småkakor
och annat i staden.

När det var ysta kunde vi ysta

ACC. N:R M. 13862:5.

5
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

gille, då gramman kom med vyöla
och i stället trakterades med mat.

1916 kom de första mejerierum
och då lärnade vi vyöla dia. Men
yster hemman portrater äventesda.
Till orten användes munda bor-
gar av flätade emittler.

StadsbornFOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Min far var ofta till staden,
liksom de flesta bröderna här. Sta-
den var alltid Karlskrona. Det var
ju alltid en hel del produkter som
skulle säljas och redskap, byggen
och andra frimöden heter skulle
inhandlas.

Vi körde alltid med häst och
vagn, men det var många tospare
och andra fattigare, som gick den
över fem mil långa vägen från
och tillbaka.

En stadsborn tog två dagar i
anspråk och man måste ge sig
i väg tidigt i otton. Ofta var det fle-
ra bröder som drog sig till sammans

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

På vägen var längt ifrån säker. Ännu under senare delen av 1800-talet var det inte ovanligt med riktiga rövaröverfall av allmogets löst folk. Dessutom fruktade ofta man "vanliga" slagsmål med blekingarna, som hade ett gott öga till smärningarna.

På vägen till Karlskrona fanns det tre ställen "pusteställen", som de kallades: Holmsjö, Kilebyd och Mälton. Där fanns det långa skjul längs vägen. Skjulen hade smidesbänk och bara tre väggar. Framsidan bars upp av stolpar. De var så stora, att man kunde bära in med både häst och koss utom att behöva öppna från. Vid pusteställen

ACC. N:R M. 13862:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND.

stälлена frams och så ett uppvänt
rum för de resande. Det var in-
rett med bord och stolar längs
väggarna. Här kunde man få kaff-
fe och öl. Ölet kostade 5 öre liteen
3 kuleysd frams en gästgivaregård
med spiriträttigheter, så att man
kunde köpa sig brännvin. Det hände
nog ibland, att en hel del av frä-
hjörten från stadsborna blev kvar
här på hemfärden. Här frickom
och så ofta slagsmål och bråk.
Resandena röjde märkligen ofta
här för att bli så många som möj-
ligt i sällskap över den ödsliga
vägstrecken, som frams norrut.

Fientligheter med blekingarna
var utgärning. Den var väl borta

från den tiden, då gränsar till
Danmark gick här vid Vinsjöfjärden.
Man kallade varandra ofta för "ut-
lömmingar". Och de slagsmål, som
uppsköt kunde vara blodiga nog.
På 60-talet var det en smärtneming
som blev i hjärtslagen av en bleking
söder om Kuleryds brog. Efter be-
skedshiptet har denna osäkra mel-
lon smärtnemningar och blekingar
nästan helt försvunnit.

Det var en stor upplevelse för
mig som liten "lur" att få följa med
far till staden, och mycket märk-
värdigt fanns där att se. Fast jag
fick fristås stå på torget med smär-
ret den mesta tiden. Men jag
minns ännu vilhet sol och värme

ACC. N:R M. 13862:10.

det var på kvällen där vi är. Men
när vi var förstas mycket trötta-
som - någon stund blev det inte
precis - och det var skönt när
vi äntligen var hemma igen.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND